

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент ЗЕД

Затверджую

В.о. завідувача кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Т.Б. Семенчук

Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

Викладач	ПАХОТА Наталія Вікторівна Кандидат економічних наук, доцент	
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	ПАХОТА Наталія Вікторівна	
E-mail	tatkanvo@ukr.net	
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій/ Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 608 телефон: +38093-247-23-49	
Консультації	Кожний понеділок з 11.00 год до 11.30 год за <u>ZOOM посиланням</u>	
Офіційна назва освітньої програми	Інноваційний менеджмент креативних індустрій	
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)	
Галузь знань, спеціальність	02 «Культура і мистецтво» 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»	
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова	
Курс/ Семестр викладання	2/4	
Обсяг дисципліни	4 кредитів ECTS / 120 загальна кількість годин	
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 24 години/ 4 годин Практичні заняття – 20 годин/ 4 години	
Форма контролю	Залік	
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.	
Мова викладання	Українська	
Мета вивчення дисципліни	Формування сучасного управлінського мислення, системи знань і практичних навичок прийняття та виконання управлінських рішень у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства.	
Загальні компетентності	ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел	

	ЗК11. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК11. Здатність працювати в міжнародному контексті.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК21. Здатність визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного розвитку.
Програмні результати навчання	РН10. Вивчати, узагальнювати та адаптувати найкращий досвід соціокультурної розбудови.

ЧИМ ВАЖЛИВИЙ КУРС:

Курс дає можливість розширити знання з управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Ці знання дозволять здобувачам освіти в подальшому вільно орієнтуватись в особливостях організації зовнішньоекономічної діяльності в будь-якій галузі економіки, здійснювати необхідні економічні розрахунки та приймати відповідні висококваліфіковані рішення у сфері ЗЕД.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1. «МЕНЕДЖМЕНТ ЗЕД»

Тема 1. Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

План лекції

- 1.1. Предмет і завдання курсу
- 1.2. Сутність менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
- 1.3. Принципи зовнішньоекономічної діяльності
- 1.4. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності
- 1.5. Основні види зовнішньоекономічної діяльності

Тема 2. Зовнішньоекономічні відносини в Україні

План лекції

- 2.1. Формування відкритої економіки в Україні
- 2.2. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності
- 2.3. Тенденції і суперечності розвитку зовнішньої торгівлі в Україні
- 2.4. Концептуальні основи зовнішньоекономічної стратегії в Україні
- 2.5. Механізм реалізації зовнішньоекономічної політики в Україні

Тема 3. Організаційна система управління зовнішньоекономічною діяльністю

План лекції

- 3.1. Основні види зовнішньоекономічної діяльності
- 3.2. Чинники управління зовнішньоекономічною діяльністю
- 3.3. Організаційна структура управління зовнішньоекономічною діяльністю
- 3.4. Здійснення зовнішньоекономічної діяльності через посередників
- 3.5. Контрактні форми зовнішньоекономічної діяльності
- 3.6. Ліцензування і франчайзинг

Тема 4. Види підприємництва в зовнішньоекономічній діяльності

План лекції

- 4.1. Поняття та загальна характеристика суб'єктів підприємницької діяльності
- 4.2. Фізичні особи підприємці в зовнішньоекономічній діяльності
- 4.3. Представництва і агентства
- 4.4. Вибір організаційно-правової форми для ведення ЗЕД

Тема 5. Практичні аспекти митно-тарифного та валютного регулювання ЗЕД

План лекції

- 5.1. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
- 5.2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
- 5.3. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
- 5.4. Розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Тема 6. Транспортне забезпечення ЗЕД

План лекції

- 6.1 Загальні положення транспортного обслуговування ЗЕД
- 6.2 Основні ризики при здійсненні ЗЕД
- 6.3 Страхування ризиків при здійсненні ЗЕД
- 6.4 Базисні умови поставки товарів у ЗЕД (інкотермс-2020)

Тема 7. Управління міжнародною конкурентоспроможністю

План лекції

- 7.1. Сутність міжнародної конкуренції та конкурентоспроможності
- 7.2. Типи стратегій міжнародної конкурентоспроможності
- 7.3. Міжнародна конкурентоспроможність українських підприємств
- 7.4. Конкурентоспроможність в умовах глобалізації

Тема 8. Управління персоналом у міжнародних компаніях

План лекції

- 8.1. Система управління персоналом у міжнародних компаніях
- 8.2. Кадрова політика міжнародних корпорацій та роль кадрових служб в управлінні людськими ресурсами
- 8.3. Особливості менеджменту персоналу в міжнародних корпораціях

Тема 9. Стратегічний менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

План лекції

- 9.1. Стратегія у зовнішньоекономічній діяльності
- 9.2. Вибір стратегічного профілю зовнішньоекономічної діяльності
- 9.3. Стратегічне планування
- 9.4. Стратегія експорту
- 9.5. Стратегія імпорту

Тема 10. Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства

План лекції

- 10.1. Визначення сутності поняття «ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства»
- 10.2. Аналіз підходів до оцінки та визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства
- 10.3. Теоретико-практичні аспекти оцінювання ефективності ЗЕД підприємства
- 10.4. Визначення ефективності експортних угод під час виходу підприємства на зовнішній ринок
- 10.5. Аналіз ефективності здійснення операцій із ввезення та реалізації товарів іноземного виробництва на митній території країни
- 10.6. Підходи до оцінки ризиків ведення зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах

Тема 11. Проблеми економічної інтеграції України в європейський союз

План лекції

11.1. Лібералізація міжнародної торгівлі в рамках світової організації торгівлі (СОТ)

11.2. Процес інтеграції України в ЄС

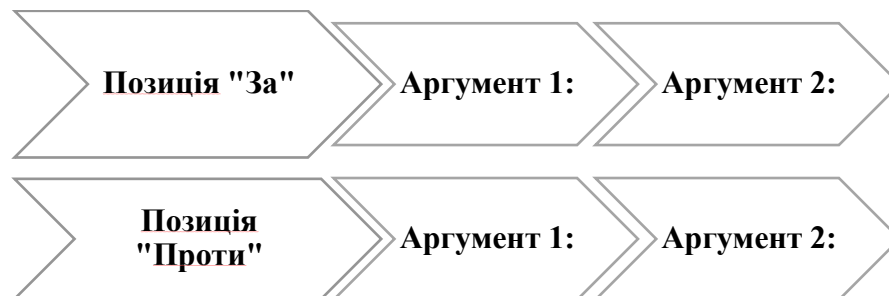
11.3. Митний союз і зони вільної торгівлі

11.4. Перспективи євроінтеграційних процесів в Україні

Приклади практичних завдань:

Завдання 1:

Доберіть аргументи (власне бачення) на підтримку глобалізаційних процесів, а саме у прояві «ChatGPT» занесіть дані до схеми.

Завдання 2:

Поміркуйте, які переваги та недоліки ведення бізнесу в Інтернеті? На національному та на міжнародному ринку?

Яким би бізнесом займались саме Ви? Чому саме таким?

Які переваги та недоліки саме ведення бізнесу на міжнародній арені? Відповідь обґрунтуйте.

Приклад тестового завдання:

1. ЗЕД здійснюється на підставі:

- а) Закону «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- б) Закону «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті»;
- в) Закону «Про іноземні інвестиції»;
- г) всіх перелічених Законів.

2. Загальні принципи ЗЕД це – :

- а) велика кількість правил, яких дотримуються міжнародні організації;
- б) невелика кількість загальновизнаних правил, яких дотримуються усі учасники міжнародних ділових операцій;
- в) загальновідомі істини, які використовують всі правові організації;
- г) об'єктивні закони міжнародної торгівлі.

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності доречно заохочувати їх до виконання додаткових видів робіт в певних проєктах, і враховувати цю діяльність при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропоновано виконання рефератів за темами дисципліни «Менеджмент ЗЕД» у вигляді презентацій та захистити її на практичному занятті. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Орієнтована тематика:

1. Характеристика суб'єктів та об'єктів ЗЕД в Україні.
2. Характеристика основних форм зовнішньоторговельних операцій.
3. Характеристика, переваги і недоліки методів зовнішньоторговельних операцій.
4. Особливості та тенденції розвитку сучасної міжнародної торгівлі.
5. Особливості здійснення орендних операцій у сфері ЗЕД.
6. Сутність та основні форми виробничої кооперації у ЗЕД.
7. Розрахункові, кредитні і валютні операції у процесі ЗЕД.
8. Поняття, види, форми та спонукальні мотиви іноземних інвестицій.
9. Призначення та структура платіжного балансу України.
10. Поняття, цілі та види зовнішньоекономічної політики держави.
11. Види, цілі та моделі зовнішньоторговельної політики держави.
12. Аналіз та оцінка товарної структури зовнішньої торгівлі України.
13. Аналіз та оцінка географічної структури зовнішньої торгівлі України.
14. Основні рівні, суб'єкти та інструменти управління ЗЕД.
15. Стратегії лідерства на зовнішніх ринках та вимушені стратегії ЗЕД.
16. Євроінтеграційна політика нинішньої влади: характер і особливості.
17. Оновлення Угоди про асоціацію і перспективи відносин Україна -ЄС.
18. Інтеграція Україна - ЄС у секторі енергетики.
19. Розвиток цифрової економіки та її секторів.
20. Взаємодія Україна - ЄС: транспортна інфраструктура.
21. Екологічний вимір євроінтеграції.
22. Тенденції і проблеми в деяких сферах євроінтеграції.
23. Рух до ЄС: проблеми, завдання, перспективи.
24. Інформаційне забезпечення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
25. Вибір зовнішньоекономічних партнерів – основа успішного бізнесу.

Індивідуальні види робіт не обмежуються і приймаються пропозиції щодо вдосконалення курсу (як лекційної, так і практичної складової).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 2 бали (до 24 балів).

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії. Максимальна сума становить 7,6 балів за кожне заняття (до 76 балів).

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються до 10 балів.

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету

вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
0-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи.

4. Конспект лекцій.
5. Посилання на Google Classroom: Менеджмент ЗЕД
6. Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безрукова Н.В., Свічкарь В.А. Міжнародний менеджмент. Навч. посіб.. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 124 с.
2. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-те вид., перероб. та допов. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 410 с.
3. Закон України Про зовнішньоекономічну діяльність. Офіційний веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
4. Зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 292 с.
5. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Пахота Н.В., Власова В.П., Семенчук Т.Б. та ін. Київ: ДУІТ, 2022. 352 с.
6. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Тернопіль, 2017. С. 137.
7. Шепель Т. В. Сучасні реалії та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України. Бізнес Інформ. 2021. №1. С. 49–58. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-49-58>.

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій

Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій

Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ

Порушення Кодексу академічної доброчесності ДУІТ є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ. У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності ДУІТ.

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватися в он-лайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ».